

ВОДНОЕ ХОЗЯЙСТВО КАЗАХСТАНА

ҚАЗСУ

№3, (92) июль-сентябрь 2021

**ЖАҢА СУ
ҚОЙМАЛАРЫ**

МАЗМҰНЫ:

6

9-я сессия Совещания Сторон Конвенции об охране и использовании трансграничных водотоков и международных озер

9

Министр экологии Сериккали Брекешев посетил с рабочим визитом Туркестанскую область

12

На Форуме межрегионального сотрудничества Казахстан и Россия обсудили вопросы трансграничных рек и изменения климата

14

Совещание по профилактике коррупционных проявлений

22

Реконструкция Пресновского группового водопровода, II очередь

38

СУ ПАТШАСЫ-МҰРАП...

62

ЗАСЛУЖЕННОМУ
ВОДНИКУ
КАЗАХСТАНА -
90 ЛЕТ

Су – өмір өзегі. Жер бетінде су болмаса, тіршілік болуы мүмкін емес. Десе де, су ресурстары бүгінде келелі мәселенің біріне айналып отыр. Ресми деректерге жүгінсек, дүниежүзінде 2 миллиардқа жуық адам ауыз суға зәру. Бұл ретте сала сарапшылары суға жаһандық сұраныс 2050 жылға дейін 55%-ға өседі деп болжам жасауда. Елімізде өзен ағысының төмендеуі мен суды тұтыну мөлшерінің артуына байланысты орташа және ұзақ мерзімді кезеңде сумен қамтамасыз етудің төмендеуі болжанып отыр. Әбден тозығы жеткен каналдар мен ирригациялық жүйелердің әсерін ентасымалдау кезінде су көп жоғалады. Соның салдарынан ауыл шаруашылығы саласындағы шығындар 50%-ға дейін жетіп отыр. Судың жартысына жуығы Қазақстанға Қытайдан, Орталық Азия елдерінен және Ресейден трансшекаралық өзендер арқылы келетіндіктен, еліміздің су ресурстарына ұқыпты қараудың қаншалықты маңызды екені айтпаса да түсінікті. Талай жылдан бері «Қазсушар» РМК еліміздегі су тапшылығына байланысты жағдайды жақсарту мақсатында бірқатар келелі жұмыстарды атқарып келді. Соның арқасында біз вегетациялық кезеңдерде еліміздегі суару дағдарысының алдын алудамыз. Істеліп жатқан жұмыстар шаш етектен болса да әлі де алдымызда күрделі міндеттер тұр. Мемлекет басшысы өз Жолдауында: «Технологиялық

тұрғыдан ескірген суару жүйесі үлкен кедергі келтіріп отыр. Судың 40 пайызы далаға кетіп жататын кездері болады. Онсыз да су тапшылығының зардабын тартып отырған еліміз бұған жол бере алмайды. Осы саланың нормативтік-құқықтық тұрғыдан реттелуін қамтамасыз етіп, заманауи технологиялар мен инновацияны енгізу үшін экономикалық ынталандыру шараларын әзірлеу қажет», - деп атап өтті. Сондай-ақ, Мемлекет басшысы суармалы жер көлемін 2030 жылға дейін 1,6 млн. гектардан 3 млн. гектарға дейін ұлғайту жөнінде тапсырма берді. Бұл тұрғыда апатты су қоймаларын қалпына келтіру, каналдарды цифрландыру, топтық су құбырларын салу қарастырылып отыр. Бұдан басқа, министрлік жаңа Су кодексінің тұжырымдамасын әзірлеу бойынша жұмыс жүргізіп жатыр. Осындай кешенді әрі ауқымды жұмыстың барлығы республиканы сумен қамтамасыз етуді арттыруға бағытталуда. Осы ретте «Қазсушар» РМК-ның барлық қызметкерлеріне олардың қажырлы еңбегі, жоғары кәсіби деңгейі, өз ісіне шынайы берілгендігі үшін алғыс айтқым келеді. Бұл ұжымда су саласының династиясы, яғни осы мамандыққа деген сүйіспеншілігі, білімі мен тәжірибесі ұрпақтан-ұрпаққа жалғасқан көптеген отбасылар жұмыс істейді. Мұның өзі біз үшін үлкен мәртебе. «Qazsu» журналы арқылы осындай көптеген ақпараттық-танымдық әрі сараптамалық материалдарды, сондай-ақ сала мамандары мен сарапшыларының қызықты сұхбаттарын оқи аласыздар. Бұл сіздерге елдегі және әлемдегі су ресурстарына қатысты жағдайды жетік түсінуге мүмкіндік береді. Мен барша оқырманды судың қадірін біліп, оны үнемді пайдалануға шақырамын. Судың тіршілік көзі екенін біле тұра, оның қадіріне жетпеу – қиянат. Біздің және ұрпағымыздың өмір сапасы сумен тығыз байланысты екенін ұмытпайық!

*Құрметпен,
Серікқали Брекешев,
ҚР Экология, геология және
табиғи ресурстар министрі*

ПРЕЗИДЕНТ ПРИНЯЛ МИНИСТРА ЭКОЛОГИИ, ГЕОЛОГИИ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ СЕРИККАЛИ БРЕКЕШЕВА

КАСЫМ-ЖОМАРТУ ТОКАЕВУ БЫЛА ПРЕДСТАВЛЕНА ИНФОРМАЦИЯ О ПЛАНАХ МИНИСТЕРСТВА НА ПРЕДСТОЯЩИЙ ПЕРИОД И ХОДЕ РЕАЛИЗАЦИИ ЕГО ПОРУЧЕНИЙ, ОБНАРОДОВАННЫХ В ПОСЛАНИИ НАРОДУ СТРАНЫ.

В частности, Сериккали Брекешев сообщил Главе государства о работе по созданию Национальной геологической службы и разработке информационной системы «Национальный банк данных минеральных ресурсов».

Президент заслушал отчет о ходе выполнения его поручения по развитию водного хозяйства. Как сообщил министр, в течение пяти лет будет реконструировано не менее 120 каналов оросительной сети и построено девять новых водохранилищ общим объемом 1,7 млрд м³.

Касым-Жомарт Токаев указал на необходимость стимулирования внедрения водосберегающих технологий и цифровизации водной сферы.

Особое внимание в ходе встречи было уделено принимаемым мерам по снижению загрязнения атмосферного воздуха. Как доложил руководитель ведомства, в целях улучшения экологической ситуации утверждены дорожные карты в разрезе регионов, разработан национальный проект «Жасыл Қазақстан», с предприятиями подписан ряд меморандумов, предусматривающих сокращение выбросов на 20-30 %.

В завершение Глава государства дал вновь назначенному министру ряд конкретных поручений.

9-Я СЕССИЯ СОВЕЩАНИЯ СТОРОН КОНВЕНЦИИ ОБ ОХРАНЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ВОДОТОКОВ И МЕЖДУНАРОДНЫХ ОЗЕР

С 29 сентября по 1 октября 2021 года во Дворце Наций в городе Женева (Швейцария) состоялась очередная 9-я сессия Совещания Сторон Конвенции об охране и использовании трансграничных водотоков и международных озер.

В мероприятии в онлайн режиме принял участие министр экологии Серикали Брекешев. В своей приветственной речи он отметил актуальность проблемы охраны водных ресурсов и их рационального использования, в связи с возросшим объемом водопотребления.

С ростом численности населения планеты, сельскохозяйственного и промышленного производства растут объемы водопотребления и водопользования, наблюдается неуклонный рост дефицита пресной воды. Проблема обостряется неравномерностью распределения водных ресурсов по земной поверхности между странами. Вода становится ключевым фактором экономического развития, социального благополучия и поддержания стабильности в мире, - отметил глава Минэкологии.

Отметим, что Казахстан уделяет большое внимание развитию сотрудничества в сфере охраны и использования водных ресурсов и тесно взаимодействует со всеми сопредельными странами. В частности, подписан ряд соглашений со странами Центральной Азии, Россией и Китаем.

Взаимодействие по вопросам охраны и использования трансграничных рек в Центральной Азии осуществляется в рамках деятельности Международного фонда спасения Арала (МФСА) и его структурных органов, таких как Межгосударственная координационная водохозяйственная комиссия (МКВК) и Межгосударственная комиссия по устойчивому развитию (МКУР), а с Россией, Китаем и Кыргызстаном – в рамках двусторонних комиссий.

По инициативе Казахстана проводятся регулярные консультационные встречи лидеров стран Центральной Азии, на которых обсуждаются наиболее актуальные проблемы в водохозяйственной сфере региона.

В решении проблем использования и охраны водных ресурсов наша страна придерживается норм международного водного права и одной из первых стран Центральной Азии присоединилась к Конвенции.

За прошедшие три года Казахстан оказал содействие в выполнении Программы работы и Стратегии осуществления Конвенции. В частности, наша республика поддержала разработку Руководства Конвенции по распределению водных ресурсов в трансграничном контексте.

При поддержке Казахстана проведены ряд региональных мероприятий для стран Центральной Азии по вопросам безопасного управления гидротехническими сооружениями, совместному использованию водных и энергетических ресурсов.

С 2017 года по инициативе нашей страны, в г.Нур-Султан размещен центр сотрудничества Конвенции - Международный центр оценки вод (МЦОВ).

Работа 9-ой сессии Совещания Сторон была организована в виде пленарных сессий, сегмента высокого уровня, общего сегмента и параллельных мероприятий. Также были рассмотрен прогресс в выполнении Конвенции и принята Программа работы на 2022-2024 годы.

В заключении С. Брекешев выразил признательность Европейской экономической комиссии ООН, Секретариату Конвенции и странам за поддержку Казахстана в период председательства в Бюро Конвенции и поблагодарил Правительство Эстонии за своевременную организацию 9-ой сессии в сложившихся непростых условиях.

Алишер Омирзак

МИНИСТР ЭКОЛОГИИ СЕРИККАЛИ БРЕКЕШЕВ ПОСЕТИЛ С РАБОЧИМ ВИЗИТОМ ТУРКЕСТАНСКУЮ ОБЛАСТЬ

МИНИСТР ЭКОЛОГИИ, ГЕОЛОГИИ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РК СЕРИККАЛИ БРЕКЕШЕВ ПОСЕТИЛ С РАБОЧИМ ВИЗИТОМ ТУРКЕСТАНСКУЮ ОБЛАСТЬ. ОН ВСТРЕТИЛСЯ С МЕСТНЫМИ ЖИТЕЛЯМИ И ОБСУДИЛ ОДИН ИЗ САМЫХ ОСТРЫХ ВОПРОСОВ ЮЖНОГО РЕГИОНА – СИТУАЦИЮ С ОБЕСПЕЧЕНИЕМ ВОДОЙ.

Министр посетил «Туркестанский магистральный канал» и ознакомился с работами по его бетонированию. Длина канала составляет 149 км, и он является основным источником воды для местных хозяйств. Подчеркнув важность проводимых работ, Сериккали Брекешев отметил, что по

завершении проекта будет снижен уровень потерь воды.

Отметим, строительные работы, начатые в 2020 году, будут завершены в следующем году.

Глава ведомства также ознакомился с ходом работы, проводимой в сельском

округе «Ескі Иқан», в рамках проекта модернизации ирригационных и дренажных систем. Здесь будут восстановлены 72 скважины вертикального дренажа и около 300 км каналов. Он поручил ускорить темпы строительства для сдачи его в эксплуатацию в указанный срок.

После Сериккали Брекешев ознакомился с работой Коксарайского водного контррегулятора, который решает задачу по снижению рисков наводнения в регионе. Как сообщил директор Туркестанского филиала РГП «Казводхоз» Мерлан Керимжанов, данный объект был введен в эксплуатацию в 2011 году и в настоящее время нуждается в модернизации. Он представил министру проект его модернизации, который был обсужден со специалистами. Проект будет представлен до конца года с учетом всех замечаний и предложений.

В завершении рабочей поездки министр вместе с акимом Туркестанской области Умирзаком Шукеевым, с председателем Комитета по водным ресурсам МЭГПР РК Нурланом Алдамжаровым и генеральным директором РГП «Казводхоз» Алтаем Елжасовым посетили Шардаринское водохранилище. Они обсудили с местными жителями актуальные вопросы, связанные с управлением водными ресурсами. Жители выразили обеспокоенность безопасностью водоема, которому более 50 лет. Министр С. Брекешев поручил подрядной компании завершить строительные работы в установленные сроки, не превышая перерасхода финансовых средств, изначально указанных в проекте.

Отметим, что ремонтные работы по повышению сейсмостойкости водохранилища будут завершены в 2022 году.

Для ускорения темпов работы были даны соответствующие поручения. После завершения строительных работ Шардаринское водохранилище сможет выдержать землетрясение магнитудой в 7 баллов.

В ходе рабочей поездки министр также встретился с представителями местных рыбоводческих хозяйств. Ознакомился с производственным процессом перспективами развития рыбной промышленности в регионе.

Гулсум Кунелекова

ПОСЕВНЫЕ ПЛОЩАДИ ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ МОГУТ УВЕЛИЧИТЬСЯ НА 12 ТЫС. ГА

Генеральный директор РГП «Казводхоз» Алтай Елжасов с рабочим визитом посетил Туркестанскую область. Он провел встречу с фермерами Шардаринского района и обсудил вопрос орошения Жаушыкумской долины, одного из важнейших проектов в регионе.

На встрече генеральный директор сообщил, что особое внимание будет уделено увеличению количества вновь орошаемых земель в регионе.

Отметим, что в случае реализации этого проекта посевные площади в Туркестанской области увеличатся на 12 тысяч гектаров. В результате для сельского населения будут созданы постоянные рабочие места.

Также ознакомились работой по автоматизации строительства объекта «Реконструкция и повышение сейсмостойкости плотины Шардаринского водохранилища» в Шардаринском районе. В связи с этим руководство

филиала внесло на обсуждение ряд предложений. Поскольку Шардара является аграрным регионом, большинство населения занято в сельском хозяйстве. А учитывая, что корень агропромышленного комплекса - это система орошения, реализация этого проекта очень важна для фермеров и жителей региона.

Алтай Елжасов также провел встречу с депутатом Жетысайского районного маслихата М. Дильдабековым. Они обсудили актуальные вопросы региона, в том числе по 210 скважинам вертикального дренажа, запланированным в районе за счет средств Исламского банка развития.

НА ФОРУМЕ МЕЖРЕГИОНАЛЬНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА КАЗАХСТАН И РОССИЯ ОБСУДИЛИ ВОПРОСЫ ТРАНСГРАНИЧНЫХ РЕК И ИЗМЕНЕНИЯ КЛИМАТА

28 СЕНТЯБРЯ Т.Г. В ПРЕДДВЕРИИ 17 ФОРУМА МЕЖРЕГИОНАЛЬНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА КАЗАХСТАНА И РОССИИ СОВМЕСТНО С РОССИЙСКОЙ СТОРОНОЙ В ОНЛАЙН РЕЖИМЕ СОСТОЯЛИСЬ ПАНЕЛЬНЫЕ СЕССИИ НА ТЕМЫ: «ТРАНСГРАНИЧНЫЕ ВОДНЫЕ ОБЪЕКТЫ» И «ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА».

В ходе панельных сессий обсуждены вопросы сотрудничества в сфере управления трансграничными водными ресурсами, низкоуглеродного развития, а также адаптации к изменению климата.

В рамках панельной сессий на тему: «Трансграничные водные объекты» Стороны обсудили вопросы по реализации Единой дорожной карты по проведению исследований в бас-

сейнах крупных рек (Жайык, Ертис и другие), совместной работе по комплексному и рациональному использованию водных ресурсов трансграничных вод, уменьшению загрязнения вод, а также сохранению водных экосистем.

Кроме того, Стороны обсудили вопросы совершенствования механизма взаимного оперативного оповещения в случае возникновения чрезвычайных ситуаций на трансграничных водных объектах.

Вместе с тем, в рамках панельной сессии на тему: «Изменение климата» Стороны обсудили вопросы смягчения последствий изменения климата, включая меры по ограничению выбросов парниковых газов, а также адаптации к изменениям климата с минимизацией неблагоприятных последствий.

В работе панельных сессии приняли участие Председатель Комитета по водным ресурсам МЭГПР РК Нурлан Алдамжаров, Директор Департамента трансграничных рек МЭГПР РК Арсен Жаканбаев и более 100 ведущих специалистов двух стран в области охраны окружающей среды, рационального использования водных ресурсов, а также изменения климата.

По итогам работы панельных сессий выработаны рекомендации, а также Стороны достигли договоренности о поддержании регулярных контактов, контроля за ходом выполнения договоренностей, и поддержке взаимовыгодных проектов и инициатив в обозначенных темах.

Гулсим Кунелекова

СОВЕЩАНИЕ ПО ПРОФИЛАКТИКЕ КОРРУПЦИОННЫХ ПРОЯВЛЕНИЙ

24 сентября текущего года с участием Министра экологии, геологии и природных ресурсов РК Брекешева С.А. и Первого заместителя Председателя Агентства РК по противодействию коррупции Бектенова О.А. прошло совместное совещание по вопросам противодействия коррупции в сфере экологии, геологии и природных ресурсов.

В онлайн-режиме также приняли участие руководители департаментов, Комитетов, территориальных и подведомственных организаций, Проектного офиса «Адалдық алаңы».

На совместном совещании обсуждены вопросы превенции коррупционных рисков, деятельность Министерства по противодействию коррупции, автоматизации государственных услуг и бизнес-процессов, обеспечению прозрачности и подотчетности в деятельности ведомства, его территориальных органов и подведомственных организаций.

Стоит отметить, что проектным офисом «Адалдық алаңы» и его филиалами реализуется План по противодействию коррупции, утверждена Карта коррупционных рисков Министерства, с закрепленными мероприятиями и ответственными подразделениями. Особое внимание уделено обеспечению оперативного реагирования на жалобы и обращения граждан.

Всеми руководителями приняты обязательства о соблюдении антикоррупционных ограничений с приобщением их в личные дела. Созданы Комплаенс-службы в субъектах квазигоссектора, внедряется стандарт ISO 37001.

Кроме того, проект «Адалдық алаңы» привлекается в деятельности комиссий по проведению процедур государственных закупок, дисциплинарных комиссий. С его участием проведен мониторинг проблемных объектов водной отрасли и ввод в эксплуатацию 2-х объектов (Пресновский групповой водопровод – в Северо-Казахстанской и Эскулинский водовод в Карагандинской областях).

В ходе совещания Первым заместителем Председателя Агентства РК по противодействию коррупции О. Бектеновым указано на проблемные вопросы в работе по устранению коррупционных рисков в деятельности территориальных департаментов и инспекций при осуществлении разрешительных и контрольно-надзорных функций, даны рекомендации по устранению причин и условий совершения коррупционных правонарушений, а также выражена готовность в необходимом содействии со стороны Агентства.

По итогам совещания Министр С.Брекешев поручил руководителям всех уровней усилить работу по профилактике коррупционных проявлений среди сотрудников на вверенных участках, - неукоснительно соблюдать требования закона о противодействии коррупции и принятые руководителями обязательства о соблюдении антикор-

рупционных ограничений, обеспечить прозрачность и подотчетность, привлечение общественного мониторинга со стороны проектного офиса «Адалдық алаңы». Также министр указал на необходимость продолжить работу по автоматизации внутренних бизнес-процессов, чтобы свести к минимуму прямые контакты при проведении государственного контроля с посещением объекта проверки оказании государственных услуг.

Алишер Омирзак

ОЙЫЛ ӨЗЕНІ БОЙЫНДАҒЫ ЗАҢСЫЗ САЛЫНҒАН БӨГЕТТЕР БҰЗЫЛЫП, ӨЗЕН АРНАСЫН ТАЗАРТУ ЖҰМЫСТАРЫ БАСТАЛДЫ

Ойыл өзені бойындағы заңсыз салынған бөгеттер бұзылып, өзен арнасын тазарту Жұмыстары басталды. Аталған өзен Ақтөбе мен Атырау облысы арқылы өтеді. Экология вице-министрі Серік Қожаниязов, экология министрінің кеңесшісі Сәрсенбай Еңсегенов, Су ресурстар комитеті төрағасының орынбасары Досбол Бекмағамбетов, “Қазсушар” РМК Бас директоры Алтай Елжасов Атырау облысына іс-сапармен барды. Сапар барысында экология министрлігінің өкілдері аймақтың Қызылқоға ауданында болды. Онда атыраулық және ақтөбелік белсенділерімен кездесті. Жиында белсенділер Ойыл өзенінің төменгі ағысында су көлемінің азайып жатқанын айтты. Су құятын салаларында орналасқан бірқатар бөгеттің болуынан осы мәселе туындап отыр деді белсенділер.

Ойыл өзені - Ақтөбе облысындағы Темір ауданы, Еңбек ауылы тұсындағы бұлақтан бастау алып, Атырау облысындағы Ақтөбе көлі тұсында тартылып қалған. Өйткені, осы өзен бойында 57 бөгеттің бар екенін анықтадық. Осы бөгеттерді бұзу арқылы судың еркін ағуына мүмкіндік жасаймыз, деді

Ойыл жанашыры Есенбай Нұров.

Жиынға төрағалық еткен ҚР экология, геология және табиғи ресурстар вице-министрі Серік Қожаниязов заңсыз салынған бөгеттердің бұзылатынын айтты.

”

Халықтың қойып отырған талаптары орынды. Көтерілген мәселе бойынша екі облыстың әкімдігімен бірлесе жұмыстар жүзеге асатын болады. Заңсыз салынған бөгеттер бұзылады, деді экология министрінің орынбасары Серік Қожаниязов.

“

Сонымен қатар экология министрлігінің Су ресурстар комитеті төрағасының орынбасары Досбол Бекмағамбетов, аталған мәселені шешу үшін жоспар құрылғанын айтты. Оның айтуынша, Жайық-Каспий бассейндік инспекция тарапынан осы жылдың наурыз айында Ойыл және Жем өзендерінің гидрологиялық жағдайына қатысты бағытталған мәселелерді шешуге арналған іс-шара бекітілген.

Иесіз су шаруашылығы құрылыстары табылған жағдайда, оны көзделген мақсатта іс-шара рәсімдерін жүргізу, жергілікті атқарушы органдарының құзыретіне жатады. Осыған орай, әрбір салынған құрылыс нысаны бойынша Ақтөбе облысы әкімдігіне бұлақтарды тазарту, кедергі келтіріп тұрған бөгеттерді транзиттік режимге қою және өзен арнасын толықтай жауып тұрған бөгеттерді бұздыру бойынша ұсыныс енгізілді. Сондай-ақ, Атырау облысы әкімдігіне Ойыл өзенінің төменгі ағысын сумен қамтамасыз ету бойынша ұсыныс енгізілді, деді Су рурстар комитеті төрағасының орынбасары Досбол Бекмағамбетов.

Айта кету керек, осы жылдың мамыр айының 13-18 күндері комиссия мүшелері аталған бөгеттерді аралады. Оның құрамына экология министрлігінің өкілдері, Ойыл жанашырлары, Ақтөбе облысының және аудандық әкімдік өкілдері қатысты. Нәтижесінде, Ақтөбе облысының Мұғалжар, Қобда, Темір және Ойыл аудандары аумағында Ойыл өзеннің жоғарғы ағысында және бассейнінде барлығы 57 әр түрлі нысандағы гидротехникалық құрылы-

стардың бары анықталды. Оның ішінде: республикалық меншіктегі - 8, коммуналдық меншіктегі - 3, иесіз бөгеттер - 34, көпір немесе көтерме жол -5, тазартуды қажет ететін бұлақтардың 7-еуі белгілі болды. Бөгеттер өзен арнасында және сай салаларда Кеңес одағы кезінде салынған. Сол себепті, олардың басым бөлігінің тозығы жеткен. Бұл өз кезегінде, судың еркін өтуіне кедергі келтіріп отыр.

Қазіргі уақытта Ақтөбеде Ойыл өзені тармақтарындағы иесіз бөгеттер бұзылып, арнасы тазарту жұмыстары басталды. Ақтөбе облысы Темір ауданы тұсындағы Ойыл өзеніне құятын Шығырлықұмды өзені бойындағы иесіз екі бөгет алынып тасталды. Олардың басым бөлігі кеңестік кезеңде салынған. Мәселен, Темір ауданындағы бөгеттердің тек біреуі коммуналдық меншікте болса, 9-ның иесі жоқ.

Қалған бөгеттер сонау кеңес дәуірінен сақталып қалған бөгеттер бар. Бірақ тексеріс барысында олардың арнасы көп су келген уақыттарда бұзып кеткен. Және осы Ойыл өзеніне құятын сағалардың судың жүруіне қауіп жоқ. Ол жерде де су жүріп жатыр. Осыған байланысты ол жерде ешқандай жұмыстар атқарылмайды, - дейді Ақтөбе облысы Темір ауданы әкімінің орынбасары Азамат Жанболат.

Айта кетсек, Ойыл өзені Ақтөбе мен Атырау облысы арқылы өтеді. Алайда, Ақтөбе облысындағы бөгеттердің салдарынан Атырау облысының Қызылқоға ауданына су жетпейді. Атыраулық белсенді Жүсіп Әбдіғали өзен суы тек көктемгі тасқын кезінде ғана келетінін айтады.

«Қызылқоға ауданындағы 278 км су ағып жатқан жер қазір мүлдем құрғап кетті. Мал шірік су ішіп жатыр. Балық мүлдем жоқ. Өсімдіктер құрып жатыр. Сондықтан да мына экологиялық апат біздің жақта туындап жатыр. Осындай экологиялық апат Ойыл ауданы мен Темір ауданына да келуі мүмкін.»- дейді «Ойыл өзені» ҚҚ төрағасы Жүсіп Әбдіғали.

Әзірге иесіз бөгеттері бұзылуда. Алдағы уақытта су кодексінің талаптарына сай келмейтіндері соттың шешімімен сүрілетін болады.

Аслан Жеңісұлы

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНДА СУМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖАҒДАЙЫ ТҰРАҚТЫ, - "ҚАЗСУШАР" РМК ФИЛИАЛЫ"

Бұл туралы "Қазсушар"РМК Алматы филиалы директорының орынбасары Бақыт Несіпбайұлы Әбішев хабарлады.

"Бүгінгі таңда облыстың барлық шаруалары сумен қамтамасыз етілген, біз 132 мың гектар жерге қант қызылшасы, соя, жүгері, көпжылдық шөптер, бақтар егістерімен, сондай-ақ Қаратал ауданында 500 гектар күрішпен және т.б. суару үшін 7 мыңнан астам шарт жасастық. Фермерлер қазір судың барлық көлемін, олардың өтінімдеріне сәйкес алады. Су аймақтағы өзендерде және су қоймаларында жеткілікті", - деді Бақыт Әбішев.

Бұл ретте облыстың бірқатар аудандарында суару жүйесін қайта жаңарту бойынша ИДБ (Ислам Даму Банкі) жобасы аяқталғаннан кейін суармалы жерлердің ауданы 198 мың гектарға дейін ұлғайтылатын болады.

Бақыт Несіпбайұлының айтуынша, қазір Автоматтандыру және цифрландыру бойынша бес жылдық бағдарлама әзірленді. Алматы облысының 20 каналында суды дәл есептеу үшін датчиктер орнатылады деп күтілуде. Су үнемдеу технологияларын - тамшылатып суару, жаңбырлату және т.б. енгізу мүмкіндігі де қарастырылуда, осы мақсатта қазір шаруа қожалықтарына

шығу және мұндай мүмкіндікті жергілікті жерлерде зерделеу жүргізілуде.

Сондай-ақ, Жұмыспен қамту жол картасы бағдарламасы бойынша Қаратал және Көксу бөгеттерін, Панфилов ауданындағы су тартқыштарды, сондай-ақ Талдықорған қаласындағы суару арналарын реконструкциялау жұмыстары жүргізілді.

Айта кетейік, бүгінде "Қазсушар" РМК Алматы облысындағы филиалында 700-ден астам адам жұмыс істейді. Қазір су айдындарында, өздеріңіз білетіндей, ыстық кезең, мамандар күндіз-түні жұмыс істейді, түнгі суаруды ұйымдастырады.

"Мен барлық шаруа қожалықтарына, сондай - ақ су шаруашылығы ұйымдарына өзендерде жеткілікті су және, әрине, жақсы өнім алуды тілеймін", - дейді Бақыт Несіпбайұлы.

Аслан Жеңісұлы

РЕКОНСТРУКЦИЯ ПРЕСНОВСКОГО ГРУППОВОГО ВОДОПРОВОДА, II ОЧЕРЕДЬ

ГЛАВНОЙ ЗАДАЧЕЙ ПРОЕКТА ЯВЛЯЕТСЯ ПОДАЧА ЧИСТОЙ ПИТЬЕВОЙ ВОДЫ ПОТРЕБИТЕЛЯМ 17-ТИ АУЛОВ В 3-Х РАЙОНАХ СЕВЕРО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ С НАСЕЛЕНИЕМ 11 780 ЧЕЛОВЕК. А ТАКЖЕ СТРОИТЕЛЬСТВО ПОВЫСИТЕЛЬНОЙ НАСОСНОЙ СТАНЦИИ 3-ГО ПОДЪЕМА В СЕЛЕ ТРОИЦКОЕ. ПРОТЯЖЕННОСТЬ РЕКОНСТРУИРУЕМОГО ВОДОПРОВОДА СОСТАВЛЯЕТ 249 КМ.

Общая стоимость проекта реконструкции Пресновского группового водопровода, II очередь - 4,8 млрд. тенге. Средства из республиканского бюджета выделялись с 2014 г. по программе 235 «Строительство и реконструкция системы водоснабжения, гидротехнических сооружений».

В результате реализации проекта в Мамлютском районе по второй очереди строительства завершается реконструкция объекта и ввод в эксплуатацию водовода с отводами на села, а также площадок напорно-регулирующих сооружений в селах Новодубровное, Михайловка, Кызыласкер, Раздольное, Ленино, пунктов реализации воды в селах Пчелино и Степное.

В Есильском районе начинает работу водовод с отводами на села, а также площадки напорно-регулирующих сооружений в селах Спасовка, Тауагаш и пункт реализации воды в селах Оседлое и Сарман.

В Жамбылском районе вводится в эксплуатацию водовод с отводами на села, а также площадки напорно-регулирующих сооружений в селах Кладбинка, Троицкое, Архангельское, Железное и пункты реализации воды в селах Сенжарка, Орталык.

Отметим, что забор и подача воды ведется из реки Ишим в Насосную станцию 1 подъема, затем она поступает на станцию очистки воды. Далее очищенная, обеззараженная вода подается в 2 резервуара чистой воды объемом 3000 м³ каждый и поступает на насосные станции 2-3 подъемов, в близлежащие с ними поселки.

Айгерим Агжанова

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫНДА СУ ТАПШЫЛЫҒЫ БОЛСА ДА, СУМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТОЛЫҚ ОРЫНДАЛДЫ

Бұл туралы "Қазсушар" РМК Қызылорда филиалы директорының орынбасары Жорабек Ерназаров мәлімдеді. Оның айтуынша, биылғы жылы өңірде су аздығының күтілетін кезеңіне байланысты ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі мен Су ресурстары комитетінің, сондай-ақ "Қазсушар" РМК өкіміне сәйкес филиал аудандық және облыстық әкімдіктермен бірлесіп, алдын алу шараларын қабылдау мақсатында арнайы комиссия құрды.

Алдымен жергілікті ауылшаруашылық тауар өндірушілеріне су деңгейінің төмендігі туралы болжам және егін егудің индикативті жоспарын орындау қажеттілігі туралы ақпарат берілді. Оларға осы жоспарда көзделген дақылдар мөлшерінен асырмау керектігі жөнінде ескертілді. Олай болмаған жағдайда, су жеткізу жөнінде келісім-шарттар жасалмайтындығы айтылды. Сондай-ақ, филиал вегетациялық кезең басталғанға дейін республикалық меншіктегі магистралдық, шаруашылықаралық арналарды механикалық тазарту жұмыстарын жүргізді. Сонымен қатар, су тапшылығына байланысты облыстағы сала басшы-

ларымен келісе отырып, ҚР ЭГТРМ Су ресурстары комитетінің төрағасы және облыс әкімінің орынбасарымен бірлесіп, егістік алқаптарының сумен қамтамасыз етілмеу қаупін азайту жөніндегі шаралар жоспары құрылды.

"Бүгінде біз пайдаланушыларымызды сумен 100% дерлік қамтамасыз етеміз, барлығы 2 млрд 78 млн текше метр су жеткізілді. Біз барлық арналар бойынша су айналымының кезектілік жоспарын жасадық, - дейді Жорабек Ерназаров.

- Су тапшылығын болдырмау үшін барлық қажетті шаралар қабылдануда. Мысалы, Шиелі және басқа да аудандарға су жетіспеген жағдайда, Қызылорда филиалының өз күшімен қосымша су жеткізу үшін сорғылар орнатып жатырмыз. Қармақшы ауданында егіс алқабы үшін Батыс Қармақшы коллекторының коллекторлық суын қайта пайдалану жоспарлануда. Қазір бұл жұмыстарға 16 машина, 26 жұмысшы, 10 инженер тартылған. Біздің мамандар мен барлық басшылық, диханшыларды сумен қамтамасыз ету бойынша туындайтын мәселелерді шешу үшін таңертеңнен кешке дейін жұмыс істейді. Бүгінгі таңда "Қазсушар" РМК Қызылорда филиалында 800-ге жуық

қызметкер жұмыс істейді, оның ішінде машинистер, реттеушілер, гидротехниктер және т.б."

Республикалық бюджет есебінен Қызылорда облысында 67 сорғы қондырғысын сатып алу жоспарлануда. Бүгінде өңір бойынша осындай 40-қа жуық қондырғы жұмыс істейді. Жорабек Ерназаровтың айтуынша, суару жүйесін автоматтандырудың бес жылдық Жоспары аясында биыл облыстың бес арнасын суды есепке алу аспаптарымен жабдықтау жоспарланған. Бұл жаңа Шиелі магистралды каналы, 0-2 шаруашылықаралық каналы, Келінтөбе магистралды каналы, "Әйтек" шаруашылықаралық каналы және "Сунақ-Ата" шаруашылықаралық каналы. Қазіргі уақытта филиал арналардың түсірілімін, инженерлік-геодезиялық ізденістерді және т. б. жүргізуде. Айта кетейік, Қызылорда облысында егін егу тек суармалы

жерлерде жүргізіледі. Олардың жалпы ауданы 240 мың га құрайды. Оның ішінде, ағымдағы жылы ауыспалы егіске 180 мың га тартылды, бұл өткен жылмен салыстырғанда 10 мың га артық. Бұл ретте биылғы жылы күріш егу 83,5 мың гектарды құрады. Суармалы егіншілік алаңдарын кеңейтуге гидротехникалық құрылыстар, оның ішінде Қызылорда гидроторабы есебінен қол жеткізіледі. Қызылорда су торабының жобалық қуаты- Қызылорда қаласы мен Сырдария, Жалағаш және Қармақшы аудандарының аумағында орналасқан 110 мың га ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді және 250 мың га шабындық жерлер мен жайылымдарды суармалы сумен жабдықтау.

Аслан Жеңісұлы

ПОДГОТОВКА КАДРОВ ДЛЯ ЭКСПЛУАТАЦИИ ОРОСИТЕЛЬНЫХ СИСТЕМ

В Казахстане идет активное обучение работников райводхозов Алматинского, Жамбылского, Туркестанского и Кызылординского филиалов РГП «Казводхоз», где особенно развито орошаемое земледелие, где особенно важно предупреждение потери воды и деградации земель. Такое пристальное внимание со стороны Минэкологии и республиканского предприятия к подготовке кадров для водной сферы страны связано с необходимостью выполнения стратегической задачи - обеспечения экологической и водной безопасности страны.

В этом и следующем году планируется провести 10 таких семинаров-тренингов на учебной базе Казахского НИИ водного хозяйства (г. Тараз). Это позволит только в этом году обучить и повысить квалификацию 250 специалистов линейно-технического и инженерного персонала райводхозов.

О важности развития водного хозяйства страны как одной из главных государственных задач говорится в стратегических и программных документах республики, в том числе в госпрограмме развития АПК, в Посланиях Президента РК, и т.д. И для решения множества проблем в этой сфере необходимо наладить, прежде всего, эффективное управление водным хозяйством и начать этот процесс с качественной подготовки специалистов водохозяйственных организаций. Особенно это касается линейно-технического персонала, который непосредственно занимается распределением и учетом оросительной воды на местах. Тем более, в последние годы наблюдается нехватка высококвалифицированных кадров в водном секторе, владеющих знаниями и навыками в прогнозировании и оптимизации баланса водных ресурсов, обосновании и оценке инвестиций, осуществлении учета воды, правильной эксплуатации гидротехнических сооружений и каналов, повышении эффективности водопотребления и др.

Поэтому более высокий уровень знаний и подготовки специалистов линейно-технического отдела, в свою очередь, позволит устранить наиболее частые причины аварий на гидротехнических сооружениях в Казахстане. Это низкий уровень эксплуатации, неудовлетворительное техническое состояние и дефекты при их строительстве, недостаточная оценка гидрологической обстановки при пропуске паводков и др.

С этой целью и была разработана программа обучения для линейно-технического и инженерного персонала районных производственных эксплуатационных участков (райводхозов) областных филиалов РГП «Казводхоз». Она учитывает особенности нынешней ситуации в водном хозяйстве Казахстана в сфере эксплуатации водохозяйственных организаций. Для этого в Казахском НИИ водного хозяйства имеется вся необходимая научно-методическая и материальная база со специализированными лабораториями, необходимыми приборами и оборудованием, а также высококвали-

фицированные преподаватели. Так, проводятся практические занятия по техническому нивелированию каналов и работе на гидрометрической вертушке для определения расхода воды в каналах. Участники семинаров выезжают и на Таласский гидроузел для проведения натуральных практических измерений воды на действующих каналах с ознакомлением со всеми имеющимся на данном объекте сооружениями и системой автоматизации водораспределения и водоучета. В конце каждого семинара по итогам тестирования успешным ученикам вручаютменные сертификаты. Таким образом, до 2025 г. планируется повысить квалификацию более 3 тысяч работников линейно-технического персонала производственно-эксплуатационных участков РГП «Казводхоз».

Как показала практика и отзывы прошедших обучение работников райводхозов, данные семинары-тренинги своевременны и необходимы для улучшения практической подготовки работников эксплуатирующих организаций. Тем более это важно в связи с заверше-

нием в Казахстане реконструкции водохозяйственных и гидромелиоративных объектов ПУИД-2 и внедрением в водном хозяйстве страны прогрессивных методов управления, эксплуатации, ремонта и технического обслуживания ирригационных систем.

Напомним, ПУИД-2 – это проект «Усовершенствование ирригационных и дренажных систем, фаза 2» (ПУИД-2), который реализуется в Казахстане в соответствии с Соглашением о займе между нашей республикой и Международным банком реконструкции и развития (МБРР), ратифицированном Законом РК от 26 декабря 2014 г. Проект охватывает самые остро засушливые регионы страны площадью 105 тыс.га, где жизнь сельского населения во многом зависит от правильной эксплуатации и качественного технического содержания водных инфраструктур, это в том числе Алматинская, Жамбылская, Туркестанская и Кызылординская области, где реализуется ПУИД-2. Данный проект восстанавливает и улучшает необходимую инфраструктуру и институциональные условия по созданию мелиоративных условий для предупреждения водного истощения и дегра-

дации земель, повышения доходности хозяйств, обеспечения рабочими местами до 20 тысяч сельчан.

При этом по ратифицированному Соглашению о займе между РК и МБРР работы по реконструкции ирригационных и дренажных систем (ИДС) обязательно сопровождаются обучением, заблаговременной подготовкой РГП «Казводхоз» и его подразделений к грамотной эксплуатации, техническому содержанию проектных ИДС и связанных с ним водохозяйственных систем в выше отмеченных четырех проектных областях. Поэтому своевременное обучение и повышения квалификации и умений линейно-технического и инженерного персонала водного хозяйства имеет большое значение для надлежащего содержания водных инфраструктур и рационального управления водными ресурсами, предупреждение износа систем и потребности капитальных затрат, что прежде всего, важно в бассейнах трансграничных рек (Сырдария, Талас, Шу и Или), где реализуется ПУИД-2. Такой прогресс, безусловно, положительно отразится на обеспечения экологической и водной безопасности в целом по стране.

Толкын Ибраева

4 ПОСЕЛКА В КЫЗЫЛОРЛДИНСКОЙ ОБЛАСТИ ПОДКЛЮЧАТ К ЖИДЕЛИНСКОМУ ГРУППОВОМУ ВОДОПРОВОДУ

После окончания строительства нового участка Жиделинского группового водопровода от перекачивающей насосной станции (ПНС) №5 до поселка Жулек Шиелийского района Кызылординской области к нему будут подключены еще 4 поселка. Это Досбол би, Жулек, Балаби и Байгекум, в которых проживают более 8 тысяч человек.

”

Отметим, что Жиделинский групповой водопровод построен и введен в эксплуатацию в 1981 году. Сегодня он обеспечивает питьевой водой 29 населенных пунктов Жанакорганского и Шиелийского района с населением более 80 тысяч человек.

“

После окончания строительства нового участка Жиделинского группового

водопровода число насосных станций в населенных пунктах увеличится с 24-х до 30-ти. Также протяженность водопроводных сетей станет больше почти на 280 км, магистрального водопровода с ветками - на 41,5 км, внутрипоселковых сетей - на более чем 238 км. На сегодня протяженность магистрального водопровода составляет 151,19 км, внутрипоселковых сетей - 766,11 км.

Сегодня вода для потребителей Жиделинского группового водопровода подается по такой схеме: она забирается из водозаборных скважин с помощью насосов 1-го подъема и подается в 2 резервуара чистой воды емкостью по 500 м³. Далее насосами 2-го подъема вода подается в две нитки магистрального трубопровода – по Жанакорганскому и Шиелийскому районам. Следующий этап – подача воды по магистральным водоводам и его отводам в резервуары каждого населенного пункта.

99

За 2019 год общий объем добычи воды составил 2 072,071 тыс. м³ реализовано 1 738,55 тыс.м³. При этом технические потери воды составили около 16%, или 333,52 тыс. м³.

66

В Шиелийском районе к Жиделинскому групповому водопроводу на сегодня подключен 21 поселок с населением более 61 тысяч человек. В 2019 году району поставлено 1 182,43 тыс. м³ питьевой воды.

В Жанакорганском районе к данному водоводу подключены 8 поселков с населением почти в 20 тысяч человек. В 2019 году район получил по водоводу 556,12 тыс. м³ питьевой воды.

Камшат Кочербаева

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫНДА КЕЛЕР ЖЫЛЫ ҮШ СУ ҚОЙМАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫСЫ БАСТАЛАДЫ

Жергілікті шаруаларға тың мүмкіндіктер сыйлайтын жаңа гидроқұрылым 2024 жылға дейін пайдалануға беріледі деп жоспарлануда. Құрылыс жұмыстарын жүргізу үшін ҚР Қаржы министрлігіне бюджеттік өтінім берілген.

Бұл туралы «Қазсушар» РМК Жамбыл облыстық филиалының директоры Қазыбек Бедебаев "Қазсушар" мекемесінің әлеуметтік желідегі ресми парақшасында өткен тікелей эфирде айтты.

«Жамбыл облысында су тапшылығы талай жылдан бері күн тәртібінен түспей келеді. Егер бұл мәселені түбегейлі шешу тек қаржыға ғана байланысты болса, су тапшылығынан әлдеқашан құтылар едік. Өкінішке қарай өңір трансшекаралық өзендердің суын пайдаланатын болғандықтан мұнда көршілес мемлекетке тәуелділік те бар. Десе де, осы мәселені шешу үшін үш су қоймасын салуды жоспарлап отырмыз. Техникалық-экономикалық негіздеме мемлекеттік сараптаманың оң қорытындысын алды. Енді салалық министрлік қажетті қаражатты бөлсе, құрылыс жұмыстарын

бастаймыз»,- дейді «Қазсушар» РМК Жамбыл облыстық филиалының директоры Қазыбек Бедебаев.

Айта кетейік, қаржы мәселесі шешілсе Қордай ауданында сыйымдылығы 15,222 миллион текше метр болатын «Ырғайты» су қоймасының іргетасы қаланбақ. Сондай-ақ дәл осы ауданда сыйымдылығы 14,6 миллион текше метрді құрайтын «Қалғұты» су қоймасы, Байзақ ауданында 11,107 миллион текше метр су сиятын «Ақмола» су қоймасы салынады.

”

«Бұл нысандардың жалпы құны 14,9 миллиард теңгеге тең. Жаңа су қоймалары вегетация кезінде көрші мемлекетке ағын суға тәуелділікті азайтып, облыс аумағындағы 34,5 мың гектар суармалы алқапты суландыруға мүмкіндік береді»,- дейді Қазыбек Бедебаев.

”

Бүгінде өңірде ауыл шаруашылығы дақылдары егілген егістіктің жалпы көлемі 200 мың гектардан аса құрайды. Ал қайта жаңғырту жұмыстары аясында тозығы жеткен гидротехникалық нысандар қайта қалпына келтіріледі. Облыстағы Байзақ, Жамбыл, Жуалы, Қордай және Меркі аудандарындағы су шаруашылығы нысандарына «Еуропа қайта құру және даму банкі» есебінен қайта жаңғырту жұмыстары жүргізіліп жатыр. Бүгінгі таңда 31 жоба бойынша аталған жұмыстардың мердігерлері анықталып, құрылыс жұмыстары қолға алынған.

”

«Жаңғырту жұмыстарының жалпы құны 21,5 миллиард теңгені құрайды. Жобаның жүзеге асуымен 1388 шақырым болатын 310 нысан күрделі жөндеуден өтеді. Биылғы жылдың 5 мамырына дейін 87 шақырымға жуық каналды бетонмен қаптау және 189 шақырымдай каналға механикалық тазалау жұмыстары жүргізілді»,- деді спикер.

”

Айта кету қажет, қайта жаңғырту жұмыстары аяқталғаннан кейін өңірде 51,271 мың гектар суармалы алқап қайта айналымға енбек.

Аслан Жеңісұлы

ОКОЛО 300 ТЫСЯЧ ЖИТЕЛЕЙ ТУРКЕС- ТАНСКОЙ ОБЛАСТИ ОБЕСПЕЧИВАЕТ ВОДОЙ ФИЛИАЛ «ОҢТҮСТІКАУЫЗСУ» РГП «НУРИНСКИЙ ГРУППОВОЙ ВОДОПРОВОД»

Филиал «Оңтүстікауызсу» в течение вот уже более 8 лет подает воду по групповым водопроводам 96-ти аулов нынешней Туркестанской области, до конечного потребителя. Общая протяженность водопроводных сетей в филиале составляет 2772,5 км. Всего данной питьевой водой пользуются более 286 тысяч человек. Только в 2020 г. Филиалом было подано населению более 6 820 тыс. м³.

Всего в Туркестанской области на базе групповых водопроводов созданы 7 производственных участков: Сарыагашский, Дарбазинский, Жетысайский,

Арысский, Кажымукан-Караспанский, Шауельдерский, Тасты-Шуский и аппарат управления. При этом источником водоснабжения в 5-и производственных участках являются подземные воды. Сарыагашский групповой водопровод осуществляет самостоятельный забор из поверхностных источников – канал Ташкулак и река Келес. Забор воды в производственном участке «Арысский групповой водопровод» ведется из подземных и поверхностных (река Арысь) источников. По филиалу общее количество насосных станции – 46.

Предприятие развивается, согласно своей инвестиционной программы – это поддержание в работоспособном состоянии водных объектов и водопроводных сетей, основного оборудования, а также обеспечение объемов предоставляемых услуг, снижение производственных затрат, в том числе на устранение аварий, а также износа основных средств и технологического оборудования, потерь воды при транспортировке.

Филиал ежегодно проводит отчет по предоставлению услуг водоснабжения перед Комитетом по регулированию естественных монополии Министерства национальной экономики РК, СМИ, потребителями, домовыми и уличными комитетами.

Численность сотрудников филиала «Оңтүстікауызсу» РГП «Нурина ГВ» составляет 653,5 человек, большая часть которого – производственный персонал. Руководителем Филиала с 2018 г. является Ерлан Есиркепов.

Дадахан Юнусметов

О НОВОЙ РЕДАКЦИИ ВОДНОГО КОДЕКСА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

В период с 29 сентября по 1 октября 2021 года в городе Актау прошел Круглый стол по обсуждению проекта Концепции новой редакции Водного кодекса Республики Казахстан, организованные ТОО «OLYMPEX ADVISERS» и Представительством Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе в Казахстане (ОБСЕ).

В работе Круглого стола принимали участие представители Комитета по водным ресурсам Министерства экологии, геологии и природных ресурсов, РГП «Казгидромет», Президенты Ассоциации водного хозяйства РК, Ассоциации Предприятий Водоканалов РК, Институтов гидрогеологии и геоэкологии им. У.М. Ахмедсафина, географии и водной безопасности, Исполнительной Дирекции

МФСА, проектных организации, ученые и эксперты по водным ресурсам.

Круглый стол приветственными словами открыли начальник управления Комитета по водным ресурсам Иманалиев М. У. и Заведующий отделом экономики и экологии ОБСЕ Джапаридзе Р.

Об основных положениях и политиках новой редакции Водного кодекса и проекта Концепции к нему выступил привлеченный ТОО «OLYMPEX ADVISERS» эксперт по водным ресурсам Бадашев Е. А.

Проект Концепции новой редакции Водного кодекса была презентована Директором группы по анализу законодательства ТОО «OLYMPEX ADVISERS» Наурызовой А.А.

Необходимость разработки новой редакции Водного кодекса Республики Казахстан была определена задачей 7 общенационального приоритета 10 Национального Плана развития Казахстана до 2025 года, утвержденного Указом Президента РК № 521 от 26 февраля 2021 года, где отмечено актуальность совершенствования водного законодательства с целью внедрения системных норм, побуждающих эффективное водопотребление физическими лицами, аграриями и предприятиями, стимулирование замкнутого цикла водопользования и очистки на предприятиях и жилищно-коммунальной сфере.

Концептуальным планом законотворческих работ планируется разработка новой редакции Водного кодекса. Основными новшествами Водного кодекса являются следующие положения:

- внедрение элементов ИУВР с разделением управления водными ресурсами и управления спросом на воду;
- Водную безопасность рассматривать как часть национальной безопасности Республики Казахстан;
- разграничение сфер регулирования между Водным кодексом и другими отраслями законодательства;
- использование наилучших имеющихся технологий в водопользовании и водосбережении;
- создание Национальной сети (системы) водохозяйственных сооружений Республики Казахстан / Националь-

ной водохозяйственной инфраструктуры;

- создание Национальной информационной системы водных ресурсов;
- создание Национального информационно-аналитического центра водных ресурсов;
- пересмотр мер экономического стимулирования водосбережения;
- цифровизация отрасли и т.д.

В целом проект Концепции участниками Круглого стола были одобрены. Вместе с тем, со стороны участников были высказаны конкретные предложения как по проекту Концепции, так и по новой редакции Водного кодекса. Предложения приняты разработчиком этих документов и организаторами. Также была отмечена необходимость проведения в дальнейшем аналогичных мероприятий по обсуждению данных проектов с широким привлечением общественности, депутатского корпуса, экспертного сообщества, ученых и специалистов по водным ресурсам.

Ерлан Бадашев

СУ ПАТШАСЫ-МҰРАП...

Су-тіршілік көзі, жер-ананың берген ырыздық-сыйы. Сусыз күн көру әрине мүмкін емес. Ал оны қорғау мен үнемді, ретті және қажетке қарай пайдалану бүгінгі күн тәртібінде тұрған өзекті мәселе. Қазақстан – әлемдегі басқа мемлекеттермен салыстырғанда суды көп қолданатын ел болып саналады. Соңғы алпыс жылда ауыз суды пайдалану сегіз есе өскен. Ал суды үнемдеп тиімді пайдалану, су тапшылығын болдырмау сын-қатердің алдын алу болып табылады. «Судың да сұрауы бар...» Суды тиімді пайдалану маңызды мәселе. Су ресурстарын ұтымды қолдану арқылы оны болашаққа сақтау – әрбір адамзаттың парызы. Осынау қиын да, қажырлы салада еңбек етіп, саналы ғұмырын осы салаға арнаған жандар арамызда аз емес. Солардың бірі әрі бірегейі Арыстанбаевтар әулеті. Әулеттің су шаруашылығы саласында жарты ғасырдан астам еңбек өтілі бар. Қазақстанның құрметті гидротехнигі, су шаруашылығы және мелиорация салалары бойынша еңбек ардагері Сабыр

Шаймерденұлы Арыстанбаев Қызылорда облысының су шаруашылығында 40 жылға жуық қызмет атқарған. Оның 11 жылын су мамандарын дайындауға және зерттеу-жобалау жұмыстарына арнаса, қалған 28 жыл бойы облыстық су шаруашылығы мекемесінің бас инженері және басшысы болған еді. Әрине, ол кісінің 40 жылға жуық кезеңде Қызылорда облысында су шаруашылығы және гидромелиорация гидроқұрылымдарының салынуына және дұрыс пайдалануына тек ақыл-кеңесімен ғана емес, ерен еңбегімен үлкен үлес қосқаны тарихта қалатыны сөзсіз. Себебі, Сабыр Шаймерденұлы өткен ғасырдың 60-80 жж. ортасында Қызылорда облысының 6 суармалы алқабында орналасқан (Түгіскен, Жаңақорған – Шиелі, Қызылорда сол және оң жаға, Қазалы оң және сол жаға) көлемі 200 мың гектар, суармалы жерлердің суару жүйелерін инженерлік қалыпқа келтірілуіне, көптеген гидротехникалық құрылыстардың салынуына және дұрыс пайдаланып күтіп-баптауда болуына ерекше үлес қосқан азамат. Ол кісінің еңбегі мемлекет тарапынан ескеріліп, Қазақ КСР-нің еңбек сіңірген гидротехнигі атағы берілді, КСР Жоғары кеңесі Президумының Құрмет грамотасымен, «Еңбек Қызыл Ту», «Халықтар Достығы» ордендерімен марапатталған болатын. Оның еңбек жолында қазіргі және келешектегі мамандар мен сала басшыларына үлгі боларлықтай кәсіби тынымсыздығы мен табандылығы, қол астында істеген мамандарға және сол саладағы әріптестеріне қамқорлығы мен

берген ақыл кеңестері жеткілікті. Оларды зерттеп, пайдалы жақтарын келешекте де насихаттау жұмыстары жалғасып келеді. Сабыр Арыстанбаев туралы естеліктерді оқу барысында ол кісінің өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде салалық білім мен ғылымға қатты мән бергенін және оларды орнымен пайдалана білгенін байқаймыз.

Бүгінде оның ұлы Болат Арыстанбаев еліміздің су шаруашылығы саласында 40 жылдан астам қажырлы еңбек етіп келеді. 1978 – 1982 жылдары Москваның гидромелиоративтік институтын тәмамдап, инженер-гидротехник мамандығын алды. Экономиканың ең күрделі саласы су шаруашылығында «Қызылордамелиорация» өндірістік құрылыс басқармасына қарасты мекемелерде 1983 – 1997 жылдары мастер, прораб, бас инженер, басшысы, одан кейін жоғарыда аталған өндірістік құрылыс бірлестігі басқармасы бастығының бірінші орынбасары болды. Әке жолын жалғаған ардақты ұлмен біз сұқбаттасуды ұйғардық.

Әңгіме барысында Болат Арыстанбаев осыдан 13 жыл бұрынғы кезін еске алып, айрықша атап өтті. Ол 2008 жылы Қызылорда облыстық мемлекеттік коммуналдық кәсіпорынның директоры лауазымына тағайындалған. Сол уақытта ҚР Үкіметі премьер министрінің бірінші орынбасары Ө.Е.Шөкеев Қызылорда облысына іссапармен келіп облыс әкімі Б. Б. Қуандықовпен су шаруашылығы нысандарын аралап танысқаннан кейін Болат Сабырұлына ауқымды жұмысты жүзеге асыра алатын бірден-бір білгір, іскер маман ретінде танып жұмысына жоғары баға берген екен.

– Әлі есімде... Әкем қолымды қысып тұрып, қанатты сөзбен демей бергені. Ол – «Балам, бұл жұмыс сенің қолыңнан келеді. Егер сен Қызылордаға барсаң, мен сенің қолыңа келіп тұрамын. Бірақ есінде болсын, баяғы қуатты мекеме жоқ, аудандардағы ПМК-лары да, тресте, УПТК-сы да, автобазасы да бәрі кешегі тоқсаныншы жылдардағы топалаңда талан-таражға түсіп, тарап жекешеленіп кеткен. Бірақ, одан жұмыс көлемі азайған жоқ. Міне, соның бәрін қалпына келтіруің керек. Бұл оңай шаруа емес. Білсең, осы үлкен жауапкершілік өзіңе жүктелгелі отыр. Сондықтан елдің сенімін ақтайтын, азаматтығың сынға түсіп, өзіңнің кім екеніңді танытатын, білек сыбанып кірісетін сәтің туды, балам. Іске сәт болсын!», – деп ақ батасын берген болатын.

Міне содан бері кейіпкеріміз нәтижелі еңбек етіп келеді. Жұмысты жолға қоймаса, судың шығыны көбейеді де, шаруашылықтарға тиісті суын жеткізіп беру мүмкін болмайды. Сондықтан Болат Сабырұлы осындай қауіпке жол бермес үшін судың ағысы мен таратылуын реттеуші білгір мамандар керектігін, қолда бар мамандардан айрылып қалмай, оларға жағдай жасап оқытып-үйретуді кейінге қалдырмау мәселесіне қатты көңіл бөлген екен. Егер Сабыр Шаймерденұлы туралы естелікті оқысаңыз осындай өндірістік «қасиет пен әдеттің» Болат Сабырұлының әкесінен алғанын байқау қыйын емес. Қазіргі басшылардың да су шаруашылығының жалпы жұмысын жақсартудың каналдардың бойында күнделікті пайдалану және күтіп-баптау жұмыстарын атқарушылардың жағдайы мен жұмыстарын жақсартудан басталатын негізге алып өз тәжірибелерінде пайдаланғандары жөн болады.

2015 жылғы табыстың өзі 2 миллиард 392 миллион теңгені құраған. Мұның өзі, әрине, республикалық бюджет қамтуына көшудің нәтижесі екенінде дау жоқ.

2008 жылы Болат облыстық су шару-

ашылығы басқармасының бірінші басшысы қызметіне келген кезде осы мекеменің қамтуында 370 адам жұмыс атқарған болса, қазір олардың саны 960 адамға жеткен. Әлбетте, осындай көрсеткішке бірден қол жеткізу оп-оңай шаруа емес.

Бүгінде су шаруашылығы саласы динамикасының ізгі жолын ұлы Дастан Арыстанбаев жалғастырып келеді. Дастан Болатұлы 2006 жылы Қазақ мемлекеттік заң академиясын бітіріп – заңгер мамандығын алған. Магистратураны экономиканың көптеген саласы бойынша озық тәжірибе қалыптасқан Германияда бітірген. ҚР Ұлттық экономика министрлігінде қызмет етіпті. Ата жолын жалғастырған әке ізімен Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетін Су ресурстары және суды пайдалану мамандығын бітіріп, «Ремвод-проект» өндірістік учаскесінде – прораб, учаске басшысының орынбасары қызметін атқарды. Дастан Болатұлы қазіргі таңда ҚР Экология геология табиғи ресурстар министрлігі Су ресурстар комитеті «Қазсушар» РМК Қызылорда филиалы директорының құрылыс жөніндегі орынбасары қызметінде. Дастан бұл қызметке дейін, өз жұмысы шеңберінде

«Ақтөбе облысының Ақтөбе қаласында 2876 га суармалы учаскесі үшін сыртқы инфрақұрылым объектісін (сорғысстанциясы, электрмен жабдықтау, таратушы құбыр) реконструкциялау» және Айтек су торабын қайта жаңғырту жұмыстарына тікелей жауапты болыпты. Одан да басқа филиал теңгеріміндегі каналдар мен қашыртқылар, су құрылыстарының жөндеу жұмыстары сметалық құжаттарға сай сапалы орындалуға міндеттелген. Қазіргі уақытта, Ата жолын құған Дастан – үлкенге іні, кішіге аға ретінде Атасы мен Әкесінің ақыл-кеңестері мен тәжірибелеріне сүйене отырып жұмыс бабында кез келген мәселені кейінге қалдырмай шешуді, бар ынта жігерімен қолынан келгенше көмекті аямайтын азамат. Ия, Ата мен әке жолын қуып, олардың ел үшін су саласында атқарған істерін одан әрі дамыта отырып жағастыра білу -бұл ұрпақ алдындағы үлкен парыз екені аян. Осындай қасиетті ардақты парызды замандасымыз Дастан Болатұлы үлкен жауапкершіліпен орындап қана қоймай Сабыр Шаймерденұлының келесі ұрпақтарына «Ата ісін жалғастыру ардақты міндет» деп келешекте өз қолымен тапсыруына тілектес болайық. Елімізде осындай жанұялар көп бола берсін!

Түйін: «су патшасы – мұрап, түн патшасы – шырақ» деген мақалды осы Арыстанбаевтар әулетіне арнағандай. Өйткені су шаруашылығы саласы бағзы заманнан бері ең құрметті мамандықтың бірі болып саналады. Шығыс халықтарында бұл қызметті әділ, жүрегі де, қолы да, жолы да таза адам атқаратын болған. Кейбір елдерде мұрапқа егіс біткенді тексеру де жүктелген. «Мұраптың ізінде қалған суды ішуге болады» деген қанатты сөзден де бұл кәсіп иелерінің

ар тазалығын, адалдығын, ысырапқа жол бермейтін жандар екенін көруге болатындай. Біз сұқбаттасқан Болат Арыстанбаев, су шаруашылығы саласын емес, су шаруашылығы саласы оны таңдағандай көрінді...

Аслан ЖЕҢІСҰЛЫ

СУ САЛАСЫНА ҚАЖЕТТІ МАМАНДЫҚ

Мемлекет басшысы Қазақстан халқына арнаған Жолдауында суды тиімді пайдалануды атап өтіп, ауыл шаруашылығы саласының алдына үлкен талаптар қойғаны бәрімізге мәлім. Сондықтан, суармалы алқаптарды ұлғайту мақсатында суару жүйелерін жаңғырту, қалпына келтіру, суды тиімді пайдалану-заман талабы.

Алматы облысының егістік жерлері негізінен ылғалдылығы төмен және табиғаты құбылмалы аумақтарында орналасқан, осыған орай тиянақты және жоғарғы өнімді тек қана суармалы жерлерден алуға болатыны белгілі.

Облыста сурмалы суды жеткізу қызметін 17 аудан шегінде 8 коммуналдық меншіктегі ирригациялық кәсіпорындар және республика теңгеріміндегі «Қазсушар» Республикалық мемлекеттік кәсіпорынның 2 филиалы: Алматы филиалы және «Д.Қонаев атындағы Үлкен Алматы Каналы» филиалы атқарады.

«Қазсушар» Республикалық мемлекеттік кәсіпорынның Алматы филиалы облысымыздың 9 ауданында (оның ішінде Ақсу, Алакөл, Ескелді, Көксу, Қаратал, Панфилов, Ұйғыр, Шеңгелді алқабы және Талдықорған қаласы) су шаруашылығы қызметін көрсетеді. Филиалдың теңгерімінде жалпы су шаруашылығы нысандары 9 су қойма, 15 гидротораб және ұзындығы 5113 шақырымды құрайтын

суару жүйелері, 1 насостық станциясы бар. Ағымдағы жылы пайдаланған суармалы алқаптар 133 мың гектарды құрайды. Филиал 7861 ауылшаруашылығы тауарөндірушілермен келісім шартқа отырған. 2021 жылдың 8 айлық жоспары бойынша су беру көлемі 1 015 661,1 мың. м3 нақты орындалғаны 991 971,3 мың. м3 немесе 98%.

Облыстың су ресурстарын ауыл шаруашылығы айналымына мүмкіндігінше толық пайдалануға суару жүйелерінің істен шығып, көп жылғы жөндеу жүргізілмей, ескіру салдарынан су ысырабы орын алып жатқаны бәрімізге жасырын емес. Суармалы жердің тиімділігін арттыру үшін атқарылатын жұмыстардың барлығы су шаруашылығы саласында істейтін мамандардың біліктілігі мен жауапкершілігіне тікелей байланысты.

”

Филиалдың штаттық кестесіне сәйкес 804 қызметкер, оның ішінде гидротехник мамандығымен 1-ші, 2-ші, 3-ші дәрежелі инженерлер, техник-гидротехниктер жалпы саны 119 адам.

“

Гидротехник - су шаруашылығы саласында жоғарғы жауапкершілікті талап ететін мамандық. Ол мелиорация саласымен қатар, су шаруашылығы нысандарын

пайдалану бойынша түрлі жұмыстарды орындауға міндетті. Оның ішінде:

- темір-бетонды гидроқұрылғылардың техникалық жай-күйін тексеру,
- күзгі-көктемгі тасқын суға қарсы іс-шараларды белгілеу,
- гидротехникалық құрылыстардың су өткізу бөліктерін қар мен мұздан тазартуға және бөгеттерді қажетті кезде нығайту жұмыстарын ұйымдастыру,
- су шаруашылығы нысандарына ағымдағы жөндеу жұмыстарын жүргізу,
- гидроқұрылғыларда геодезиялық жұмыстарын өткізу,
- су шаруашылығы нысандарын күрделі жөндеу жұмыстарын өткеннен кейін, комиссия құрамына қатысу, нысанды пайдалануға қабылдап алу,
- су беру маусымында су шаруашылығы нысандарын аппаты учаскелерін жедел жөндеп, су беруді кедергісіз орындауды ұйымдастырады.

Уақытында жүргізілген жөндеу жұмыстарының нәтижесінде алқаптарға суды үзіліссіз қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Соңғы жылдары климаттың жаһандық

өзгеруіне орай, Облыстың су көздері қар қоры мен мұздықтардың еруіне тікелей байланысты болғандықтан, өзендерде су ресурстарының тапшылығы орын алуда.

2021 жылғы суару кезеңінде шілде айының II онкүндігінен бастап өзендер бойынша ауа - райы жағдайларына, жауын-шашынның болмауына және температураның тұрақсыздығынан (түнгі уақытта температураның төмендеуі) су деңгейінің күрт төмендеуі байқалды. Филиалдың суару науқаны кезеңінде 3 ауданда (Қаратал, Ескелді аудандары және Талдықорған қаласында) Қаратал өзенінде су деңгейінің төмендеуіне байланысты суармалы судың жетіспеушілігі байқалды. Осыған орай, үш ауданға суды

орынды бөліп беру үшін Филиал қызметкерлері күндіз-түні кезекшілік ұйымдастырып, аптаның 2 күні Ескелді ауданы 2 күні Талдықорған қаласы және қалған 3 күнді Қаратал ауданы суғаруға көшеді. Су беру науқаны кезінде еш кедергісіз суды беруге жағдай жасалады. Атап өткендей суды тиімді пайдалану үшін облыста түнгі суару әдісі кеңінен қолданады. Бұлда гидротехник мамандарының тікелей ұйымдастыруымен жүргізілетін жұмыстың бірі. Нәтижесінде, суармалы жерді игеру біршама жақсарып, пайдаланушыларға су уақытылы және қажетті көлемде жеткізілді. Ал күзгі маусымда диқандардың ауыл шаруашылық дақылдарының мол өнімін алуына зор үлесін тигізеді.

Биылғы жылы су шаруашылығы қызметкерлері күні мерекесі қарсаңында Республикамыз бойынша «Үздік гидротехник» номинациясын жеңіп алған Исаев Бейбіт Белғожаұлын атап кеткен жөн. Оның су шаруашылығына, суды басқарудың ор-

тақ ісіне қосқан баға жетпес үлесі бар, оны көп жылдар бойы жастарға тәжірибелі және білікті тәлімгер болып табылады. Исаев Бейбіт Белғожаұлының жалпы су шаруашылығы жүйесінде жұмыс өтілі 38 жыл. Бұл мамандықты жетік меңгеруді Бейбіт ағамызға өзінің сушылар әулетінен тараған. Әкесі Белғожа су шаруашылығының ардагері. Сондықтан, су шаруашылығы негіздері бойынша талапшыл және білімді маман ретінде бүгінде «Бейбіт ағаның шәкірттері» су шаруашылығы саласында үлкен нәтижелер көрсетуде, олар Батырғалиев М. Филиалдың су пайдалану бөлімінің бастығы, Бедрек А. Филиалдың Панфилов өндірістік учаскесінің 1-ші дәрежелі инженер-гидротехнигі, Төреханова Ж., Джумагулов Н., Сатыпалдиев Т., Каримов Н. 1-2 дәрежелі гидротехниктер.

Бейбіт ағамыздың шәкірттерінің бірі Төреханова Ж. жайында айта кетсек. Гидротехниктің негізгі жұмысы сыртта болғандықтан, ер – азаматтарға арналған мамандық, десе де әйел заты үй шаруасымен қатар, осы жауапты жұмысқа белсене араласуға қабілетті. Әр саланың өз саңлағы бар демекші бүгінгі күні Жазерке есімі - Филиалдың

сушылар мамандарының арасында бірге қоян-қолтық еңбек тізгінін ұстаған ұжымда ғана емес, бүкіл Панфилов аумағына ауыл шаруашылығы тауар өндірушілердің арасында беделі асқар, білікті де білгір басшы.

Төреханова Ж. 1971 жылы Панфилов ауданы Көктал ауылында дүниеге келген, еңбек жолын су шаруашылығында 2004 жылы келген, 2009 жылы гидротехник мамандығымен Панфилов өндірістік учаскесінің Бұрақожыр учаскесіне басшы қызметіне тағайындалып, 2019 жылы «Су шаруашылығының үздігі» төс белгісімен марапатталуы, оның су шаруашылығына ерең еңбегі сіңген маман, әділдігі мен шынайылықты бірге ұстанатын абзал азаматша екенін дәлелдейді.

Жазерке суару маусымында күн-түн демей, өзінің учаскесіне тиесілі алқаптардың әрбір каналы мен су торабын бес саусақтай біліп, аралап, су ағысының бағыт –бағдарын жіті қадағалап, әрбір өткен текше метр судың қайда, қалай жұмсалып жатқанын басты назарда ұстап отырады. Ер –азаматтар қауымынан құралған ұжымның бел орта-

сында жүріп, өзінің бар білімі мен жігерін су шаруашылығына бағыттап, іскерлігімен өз ойын тайсалмай айта алатын қабілетімен таныта алды.

”

Бүгінгі күні ол Панфилов ауданының 290 ауылшаруашылығы тауар өндірушілерімен келісім - шартқа отырып, 3978 га суармалы алқаптарға су жеткізу қызметін әділ және ұқыпты атқаруда.

”

Қорытындылай келе, айтайын дегенім бүгінгі күні жас мамандардың қатары су шаруашылығы саласындағы гидротехник - инженерлермен толықса және атқарылатын жұмыстардың барлығы келешекте облыстағы суармалы жерлердің өнімділігін арттыруға бағытталып, «Жер жәнатты Жетیسудың» гүлденіп, өркендеуіне, яғни облысымыздың ауылшаруашылығы экономикалық даму жағынан үлестерін қосары анық.

Әсем Нұрлан

КАКИЕ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ МЕРЫ НЕОБХОДИМО ПРЕДПРИНЯТЬ ДЛЯ ЭКСПЛУАТАЦИИ И ТЕХНИЧЕСКОГО СОДЕРЖАНИЯ РЕСПУБЛИКАНСКИХ ИРРИГАЦИОННЫХ СИСТЕМ?

Об этом нашему журналу подробно рассказал консультант Группы управления проектом Комитета по водным ресурсам МЭГПР РК (ГУП КВР) Т.С. Кененбаев. В частности, он затронул вопросы институционального развития, подготовки каналов после их реконструкции к приему воды, а также предупредил о последствиях несоблюдения правил пуска и прекращения подачи воды. Это особенно актуально после завершения проекта ПУИД-2, который предусматривает масштабную реконструкцию и улучшение ирригационных и дренажных систем в 4-х южных регионах Казахстана (фаза 2) – Алматинской, Жамбылской, Туркестанской и Кызылординской. Напомним, проект реализуется по Соглашению о займе между нашей республикой и Международным банком реконструкции и развития (МБРР).

Институциональное развитие

В первую очередь, отмечает консультант, должны быть созданы отдельные линейные эксплуатационные службы (ЛЭС) в со-

ставе производственных участков ПУ РГП «Казводхоз», принявшим на свой баланс республиканские ирригационные системы (объекты ПУИД-2 и др.). Эти службы необходимы наряду с существующими ЛЭС, службами по эксплуатации и техническому содержанию (ЭиТС) водохранилищ и других гидроузлов, а также магистральных и их межхозяйственных каналов.

Также в составе центрального аппарата областных филиалов РГП «Казводхоз», принявших на баланс ирригационные и дренажные системы более 10 тыс.га

орошаемых земель (ПУИД-2 и др.), важно предусмотреть должность заместителя директора по ЭиТС ирригационных и дренажных систем.

При принятии систем менее 10 тыс. га необходимо предусмотреть должность главного специалиста по ЭиТС Ис и ДС в составе отдела эксплуатации ЦА филиала.

Также в связи с внедрением цифровизации гидропостов на распределительных гидроузлах (ПУИД-2 и др.) необходимо в составе районных ПУ создавать диспетчерские пункты, возможно, на базе отдела водопользования. Они должны выполнять следующие функции:

- круглосуточный прием информации;
- быстрый анализ и принятие оперативного решения (с учетом плана и оперативного графика водораспределения);
- подача команды или конкретных указаний работникам ЛЭС по регулированию расхода и уровня воды в каналах, корректировке подачи воды в ирригационные каналы.

Кроме того, для эксплуатации технического обслуживания средств автоматизации консультант рекомендует создание ЛЭС

из 3-х специалистов: по автоматизации, по ремонту, а также электрика.

Для ЭиТС скажин вертикального дренажа (СВД) и их отводящих водоводов и бывших коллекторов в соответствии с нормативом должны расширяться существующие ЛЭС ПУ Туркестанского филиала в Мактаральском районе по ЭиТС СВД.

При этом необходимо создание для РЭУ для ЭиТС 72 ед. СВД на объекте ПУИД-2 АТК в сельском округе «Старый Икан». Альтернативой может быть создание ЛЭС по ЭиТС СВД в составе ПУ Туркестанского филиала по ЭиТС проектных ирригационных систем.

Подготовка каналов после их реконструкции (ремонта) к приему воды

Что необходимо предпринять начальнику ЛЭС ПУ за 5-10 дней перед пуском воды в ирригационный канал (систему) после их реконструкции (ремонта)?

Вот мероприятия, которые рекомендует консультант:

а) проверить готовность (штат, функциональные обязанности, приказы и др) линейной службы эксплуатации по ЭИТС ирригационных систем и провести инструктаж по правилам эксплуатации и технике безопасности, с расставлением их по наиболее ответственным участкам (чтобы обеспечить контроль при пуске воды);

б) проверить наличие планов водораспределения (на уровне каналов 1-2 порядка - это магистральные и межхозяйственные каналы), а на уровне ирригационных систем (каналы 3-5 порядков) - планов водопользования и оперативных графиков водоподдачи (составляются на каждые предстоящие 5-15 дней) фермерским земельным участкам. Водопользование должно быть круглосуточным.

Отметим, что планы водораспределения

составляются для магистральных и межхозяйственных каналов (МК, МХК) на основе календарных планов водопользования для ирригационных систем.

Оперативные графики водоподдачи фермерским земельным участкам составляются на каждые 5-15 суток (за 2-3 дня до начала расчетной декады) для каналов, подающих воду непосредственно фермерским землям (временным оросителям).

Общие условия подачи воды из участковых распределителей во временные оросители (ок-арыки) фермеров:

а) расход поливной воды (поливной ток) - 40-70 л/с (в зависимости от уклона поля, почвенных условий, состава поливаемых культур, поливной нормы, технической оснащенности технологии полива);

б) завершение полива на площади, подвешенной к одному временному оросителю (10-20 га), не более чем за 1-2 суток.

Последствия несоблюдения правил пуска и прекращения подачи воды

При пуске воды и прекращении подачи воды в каналы путем быстрого подъема и опускания щита затвора (это нарушение требова-

ний и общеизвестных правил эксплуатации) создаются гидравлические условия (фильтрационные потоки и др. явления) для оползания и обрушения, деформации и разрушения откосов каналов, просадки дамб и дна каналов на насыпных участках, размыва на поворотах (изгибах) каналов, а также деформации облицовки русла.

Пуск воды в канал до проектного максимально-допустимого и форсированного расхода поливной воды, не соблюдая требований о не превышении после ремонтного /или после реконструкции/ максимального расхода (равной не более 85% от проектного максимально-допустимого расхода), отмеченной краской на стенке канала (у гидростата), может вызывать риск перелива воды через гребень дамбы канала, размыва насыпи под облицовкой (в итоге, бетонное покрытие остается в висячем состоянии).

Эксплуатация канала с пуском воды расходом менее 40% от расчетного рас-

хода канала приводит к интенсивному заилению и зарастанию русла канала, увеличению потери воды как при транспортировке, так и в ходе поливов, так как поливы излишне затягиваются. В итоге ухудшается водообеспечение, нарушаются режимы орошения, обостряются процессы вторичного засоления и возрастает частота очистки каналов от ила и растительности. Все эти факторы отрицательно отражаются на деятельности и экономике вододателя в целом.

Во избежание такого нежелательного явления нельзя допускать расхода воды в голове старшего канала (2 и 3 порядка) ниже 40-50% от расчетного расхода.

Для этого необходимо распределять поливную воду с таким расчетом, чтобы одновременно работали не более 50-60% младшие каналы (3 и 4 порядка). Также важно, чтобы в каждый такой канал поступало не менее 50-60% допустимого расчетного расхода.

Такой водооборот полезен как фермерам, так и вододателям (райводхозы). Он должен применяться ежегодно, независимо от водности источника.

Ненормированное и бессистемное распределение и подача воды (с несоблюдением существующих правил и рекомендаций) в оросительные каналы и в фермерские земли часто сопровождаются концевыми сбросами с фермерских земель (при летних и зимних поливах), которые затапливают трассы каналов, повышают УГВ под каналами и создают фильтрационные потоки с внешней стороны. Это приводит к деформации и разрушению откосов каналов и коллекторов. Обходчики ЛЭС ИС ПУ должны очень тщательно контролировать и принимать меры по соблюдению графика водоподдачи, не допуская излишней траты поливной воды.

Пример. Участок 5 га, УГВ – 2-2,5м, уклон поля - 0,001. 5 га земли делится на 2-3 яруса по 150-250 м, затем на 4-6 поливные клетки (по 0,80-1,25 га). Число поливных борозд в каждой такой клетке - 70 ед. (при междурядии в 0,7 м) и 55 ед. при междурядии - 0,9 м). Нетто-потребность в поливной воде 5 га земли за один вегетационный полив при глубоком УГВ – максимум до 4000-4500 м³/га.

Чтобы накопить в почву 5 га земли за один полив, на этот участок необходимо подавать 60-70 л/с воды в течение 18-20 часов. При этом крайне важно, чтобы одновременно воду равномерно получали 55-70 ед. поливные борозды по 3,5-4 часа. Если одновременно поливаются 4 таких участка по 5 га, то в голове участкового канала (канал 3-5 порядка) расход воды должен быть 300-310 л/с.

При близком залегании (0,8-1,0м) не минерализованных грунтовых вод поливную норму следует уменьшать на 20-40%. Для этого рабочую длину борозды следует принимать в пределах 80-150 м вместо 150-250 м.

Во избежание преждевременного износа каналов после их реконструкции и ремонта эксплуатирующей организации в соответствии Водным кодексом РК, Законом «О госимуществе» и Уставом предприятий необходимо выполнять:

- а)** ежедневно - меры по техническому обслуживанию (осмотр, мелкий ремонт, очистка от мусора, накопившегося за 6-12 часов);
- б)** ежегодно и регулярно, после окончания оросительного сезона, как специальное эксплуатационное подразделение балансодержателя, принимает меры по восстановлению деформированных откосов каналов и коллекторов, включая работы по очистке русла каналов и коллекторов (от растительности, ила и мусора), смазке и покраске затворов и других работ по поддержанию результатов, достигнутых в ходе реализации ПУИД-2.

Толбай Кененбаев

ҚАМҚОРЛЫҚ ЖАЛҒАСУДА

«Саусақ бірікпей, ине ілікпейді» деген керемет бір аталы сөз бар біздің халқымызда. Бәріміз «бір жағадан бас, бір жеңнен қол шығарсақ» қазіргі күрделі ахуал жеңіл өтері сөзсіз. Өткен жылдары бізде белең алып, кең байтақ елімізді жайлаған коронавирус індеті көптеген әке, аналарымызды, аға, бауырларымызды, әпке, қарындастарымызды арамыздан алып кеткені бәрімізге белгілі. «Жау жағадан алғанда бөрі етектен» дегендей, биылғы жылы қуаңшылық болып, жанымызға қоса малымыздан да айрыла бастадық. Малдың аштан қырылуы еліміздің Маңғыстау, Қызылорда облыстарында айтарлықтай сезілуде. Ауру індеті мен қуаңшылықты жау емес деп қалай айта аламыз, себебі ол жаудан да жаман, үнсіз келіп мал, жанымызды қынадай қырып жатқан жоқ па?! «Қазақ су шаруашылығы» респу-

бликалық мемлекеттік кәсіпорны қызметкерлерінің жергілікті кәсіптік одағы» Қоғамдық бірлестігі тарапынан биылғы COVID-19-дан зардап шеккен қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсету, соның ішінде материалдық көмек көрсетуге басты назар аударылуда.

Ізгі сауапты істе бастаманы бірінші болып қолдаған өткен жылғы кәсіпорын басшылығы болатын. Бұл сауапты іске қазіргі кәсіпорын басшысы Алтай Аралбайұлы Елжасов та қолдау білдіріп отыр. 2021 жылдың басынан бері жарты жылдың қорытындысы бойынша бүгінгі таңда кәсіпорын бойынша індеттен зардап шеккендер саны, яғни ауырып, емделіп шыққан қызметкерлер саны 74 кісіге жетті. Өңірлердегі бастауыш кәсіподақ ұйымдарына індеттен қайтыс

болған қызметкерлердің отбасыларына олардың бір айлық жалақысы көлемінде материалдық көмек беруге ұсыныс берілді, ал індетке шалдыққан қызметкерлерге еліміздегі төменгі еңбекақы көлемінде, яғни 42500 тенге көлемінде материалдық көмек ретінде қол ұшы беріле бастады. Жалпы осы мақсатта 3 млн. 350 мың теңгеге жуық қаражат ажыратылды. Індетке шалдыққан жандарға берілген бұл көмек олардың еңбек етіп отырған кәсіпорнына, еліне деген сүйіспеншілігін арттырып, еңбек етуге деген құлшынысын молайтырары сөзсіз. Біз бұл қамқорлық шараларын індет толық жойылғанға дейін жалғастыра береміз, - деді қоғамдық бірлестік төрағасы Қалыбек Құдайбергеноұлы. Бастауыш кәсіподақ комитеттерінің бүгінгі таңдағы негізгі міндеттері індеттің алдын алу шараларының сақталуын бақылау және ұйымдарда қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау жұмысын күшейту болып табылады. Қазіргі жағдайда індеттің алдын алу мақсатында қызметкерлердің 80 пайызы кәсіпорын ғимаратында емес, қашықтықтан жұмыс жасауға көшкен, сонымен қатар ғимараттың әрбір қабаттары санитарлық талаптардың кез келген сынына жауап беретіндей дәрежеде жасақталынған. Біздің негізгі мақсатымыз қызметкерлерге қазіргі таңдағы

індетпен күрестің бірден – бір тиімді жолы ол санитарлық сақтық шараларын қатаң сақтау екенін түсіндіру болып табылады, сонымен қатар бүгінгі таңда қауіпсіз жұмыс - денсаулығымыз кепілі, табысымыз кепілі деген ұғымдар әрбір қызметкердің мінез - құлқының, іс – әрекетінің ең басты ұранына айналуы тиіс деді кәсіпорын қызметкерлері Жергілікті кәсіподақ комитеті төрағасы өз сөзінде.

Еңбек етіп жүрген азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау, еңбек жағдайын жақсарту, өмір сүру деңгейін көтеру және әлеуметтік кепілдікті қамтамасыз ету кәсіподақтың басты міндеттері болып табылады. Елімізде орын алып отырған бүгінгі ауыр жағдайды ескере отырып,

республикалық мемлекеттік кәсіпорнының Бас директоры Алтай Аралбайұлы Елжасовтың тікелей берілген тапсырмасымен мектепке алғаш қадам қоятын бүлдіршіндерге берілетін материалдық көмек - көпбалалы қызметкерлерге, жалғыз басты ата - аналарға, табысы төмен отбасыларға көмек ретінде қаржылай беріледі, ал маңдай терін төске тамызып жүрген, денсаулықтары сыр берген сала қызметкерлерінің адал еңбегіне – демалыс орталықтарына жолдама беруді жөн санап отырмыз деді өз сөзінде Жергілікті кәсіподақ төрағасы Құдайберген Қалыбек. Осы ізгі де сауапты істің бас ұйымдастырушысы Қалыбек аға Оңтүстікауызсу, Батыс Қазақстан филиалдарына арнайы іссапарға шығып, осы қаржылай көмектің қызметкерлерге берілуіне атсалысып, басы – қасында болып келді. Облыстағы кәсіпорын қызметкерлері көпке үлгі боларлық кәсіподақ төрағасы Қалыбек ағамыздың арамызда төбе көрсетіп, жақсылық жасауы жұдырықтай жүректің кеңдігінде екенін тілге тиек етті. Бүгін баршамыз «Казсушар» кәсіпорны қызметкерлері кәсіподағының жүрекке жылулық сыйлайтын игі істеріне куә болып, арда азаматпен тілдесіп, ілтипатына ие болып отырмыз. Жеткіншектеріміздің көңіліне көктем ұялатып, демеу білдіру елім, отаным деп жүрген әрбір азаматтың ардақты борышы деді риза болған көпшілік.

Бірінші сыныпқа баратын балалардың саны 436 ге жетті. Осы балалардың ата-аналары болып табылатын қызметкерлерімізге аз да болса көптей көрдегендей 30 мың теңгеден жалпы сомасы 13 миллионнан астам кәсіподақ қаржысы бөлініп отыр. Осы аталған әлеумет-

«Казсушар» республикалық мемлекеттік кәсіпорны Бас директоры Алтай Аралбайұлы Елжасовтың қолдауымен «Казсушар» РМК қызметкерлерінің Жергілікті кәсіподағы амалдағы жылы да бірнеше әлеуметтік бағдар ламаларды амалға асырып отыр. Атап айтсақ әлеуметтік бағдарламаларға осы жылы 1 – сыныпқа баратын балалары бар көпбалалы және жалғызбасты бала тәрбиелеп отырған қызметкерлерімізге қаржылай көмек көрсету жұмыстары еніп отыр. Сонымен қатар кәсіпорын қызметкерлеріне сауықтыру және демалу орындарына жолдамалар беру жұмыстары жалғасын табуда.

Жақсының жақсылығын айт нұры тасысын дейді халық даналығы. «Казсушар»

тік бағдарламалардың басты мақсаты – еліміздің ертеңі-балаларға қамқорлық көрсету, көпбалалы отбасылардың, жалғызбасты аналар балаларына сапалы білім алуына мейлінше жағдай жасау болып табылады. Биылғы жылы жылдың басында су шаруашылығында көп жыл еңбек етіп, денсаулығы сыр берген қызметкерлеріміз үшін «Сарыағаш», «Мерке», «Жаңақорған» және «Щучинск» сауықтыру және демалыс шипажайларына жалпы саны 100 ге жуық жолдама сатып алған болатынбыз. Соның игілігін қызметкерлеріміз толыққанды пайдалануда.

Өткен жылдан бастау алған осы әлеуметтік бағдарламалар жыл сайын дәстүрлі түрде өткізілетін жобаға айналады деп сеніммен айта аламын – деді сөз соңында кәсіподақ төрағасы Қалыбек Құдайбергеноұлы!

Төмендегі суреттерде «Қазақ су шаруашылығы» республикалық мемлекеттік кәсіпорны қызметкерлерінің жергілікті кәсіптік одағы» Қоғамдық бірлестігі төрағасы Қалыбек Құдайбергеноұлының арнайы барып «Оңтүстікауызсу» филиалында болып 2021 жылы індетпен ауырған қызметкерлеріне және Батыс Қазақстан филиалында осы жылы алғаш мектеп табалдырығын аттаушы бүлдіршіндерге материалдық көмек тапсыру сәттері бейнеленген.

Қалыбек Құдайбергеноұлының Батыс Қазақстан филиалында осы жылы алғаш мектеп табалдырығын аттаушы бүлдіршіндерге материалдық көмек тапсыру сәті.

Суреттерде «Қазсушар» республикалық мемлекеттік кәсіпорны қызметкерлерінің Жергілікті кәсіподағы төрағасы Қалыбек Құдайбергеноұлының өз қолымен 1 – сыныпқа биыл баратын балаларға қаржылай көмекті үлестіру сәттері бейнеленген.

Суретте: Қоғамдық бірлестік төрағасы Қалыбек Құдайбергеноұлының індетпен ауырған қызметкерлерге материалдық көмекті табыстау сәті.

Сенбек Сансызбайұлы

ШЕК ВИТАЛИЙ МИРОНОВИЧ

2 октября 2021 года ушел из жизни бывший директор РГП ОДСП «Арал», почетный ветеран водного хозяйства Шек Виталий Миронович.

Вся трудовая деятельность Виталия Мироновича неразрывно связана с услугами подачи питьевой воды по магистральным трубопроводам и распределительным сетям.

После окончания Джамбулского гидромелиоративно-строительного института он начал свою трудовую деятельность с 1979 года инженером ремстройотдела Кызылординского облмелиоводхоза, затем переведен начальником отдела, назначен на должность главного инженера по строительству водохозяйственных объектов облмелиоводхоза. В 1987 года назначен на должность директора. В связи с реорганизацией водохозяйственных предприятий в 1989 года был назначен главным инженером ОДСП ПСЭО «Кызылордамелиорация».

С 1995 по 2012 год Шек В. М. работал директором ОДСП «Арал». На протяжении многих лет работал в предприятии, внося огромный вклад в ее развитие. Благодаря добросовестности, ответственности и профессионализму Шек Виталия Мироновича предприятие достигла высокого уровня в обеспечении питьевой воды населения Кызылординской области.

С 2012 по 2020 годы Шек В. М. был производственным директором ТОО «Мелиоратор», советником директора РГП «Казводхоз», советника по юридическим вопросам в Кызылординском филиале РГП «Казводхоз».

От имени коллектива и от имени ветеранов РГП ОДСП «Арал» выражаем искренние соболезнования родным и близким в связи с кончиной уважаемой коллеги и прекрасного руководителя Шек Виталия Мироновича.

Уход из жизни Шек Виталия Мироновича прекрасного человека - это невосполнимая потеря для всех нас. Память о нем останется в наших сердцах.

«WORLD CLEANUP DAY 2021» ДҮНИЕЖҮЗІЛІК АКЦИЯСЫ АЯСЫНДА 11 МЫҢ ТОННАДАН АСТАМ ҚОҚЫС ЖИНАЛДЫ

2021 жылғы 18 қыркүйекте еліміздің барлық өңірлерінде «World CleanUp Day 2021» Дүниежүзілік акциясы өтті.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі ұйымдастырған ша­раға 298 мыңнан астам адам қатысты. Жиналған қоқыс көлемі 11 мың тонна­дан асты. 23 мың гектар аумақ жиналып, 16 мыңға жуық ағаш отырғызылды.

Биыл бүкіл ел бойынша тазалау үшін мыңнан астам орын анықталды. Нұр-Сұлтан қаласындағы негізгі алаң Алматы ауданындағы Нұра-Есіл каналы­ның бойындағы учаске болды.

«World CleanUp Day» Бүкіләлемдік акци­ясы қоқысты жинауға ғана емес, оны сұрыптап, қайта өңдеуге де бағытталған. Сұрыпталған қоқыстардан биылғы жылы қайта өңдеуге шыны, пластик, резеңке, қағаз, картон, металл сияқты екі мың тон­на қалдық тапсырылды.

Мұндай акциялар халық арасында эколо­гиялық мәдениетті одан әрі қалыптасты­рып, қоршаған ортаға құрметпен қарауға үйретеді әрі жастардың туған жерінің та­биғатын құрметтеуіне ынта береді.

«АУЫЛЫМА КІТАП»

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің қызметкерлері Қазақстандағы Отбасы күніне арналған «Ауылыма кітап» республикалық қайырымдылық акциясына қатысты.

Акцияның мақсаты - ауыл мектептерінің кітапхана қорын кеңейту арқылы ауылдық жерлердегі балалар мен жастардың дамуына жағдай жасауға көмек көрсету.

Барлығы 350 кітап жиналып, Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің аумақтық инспекциясы арқылы Солтүстік Қазақстан облысының әкімдігіне әрі қарай облыс мектептеріне тарату үшін берілді.

ҚҰТТЫҚТАУ

Құрметті Құндызай Мырзагелдіқызы!

Сізді адам өмірінің айтулы белесі – 60 жасқа толу мерейтойыңызбен шын жүректен құттықтаймыз! Сіздің қажырлы еңбегіңіз, кәсіпорынның дамуына өз ықпалын тигізді. Адамдық қасиетіңіз, еңбекқорлығыңыз, жайма шуақ мінезіңіз көпке үлгі. Біздің ұжым өзіңізбен қанаттас қызмет еткеніне зор қуанышты.

Кез-келген әрбір мекеменің жүрегі һәм қозғаушы күші, бұл – есепші бөлімі. Бұл мамандық иелері мекеменің тамырына қан жүгіртіп, қаржылық қиын-қыстау кезеңде мекеменің тағдырына тікелей ықпал етеді. Есепшілер аналитикалық ойлауды, сандар тілін түсінуді, кез-келген

жағдайда дағдарыстың шұғыл түрде алынуын және оны қажетсіз қаржылық шығындардан құтқаруға қабілетті маман иелері. Әлбетте, өз саласын жетік меңгерген маман әрбір мекемеге керек-ақ. Сіз осы салада алғаш еңбек жолын 1979 жылы Қызылорда облысының Қармақшы ауданы, Қармақшы суару жүйелері басқармасының жұмысшысы болып бастадыңыз. Қатардағы жұмысшыдан бастап, техник, қаржыгер-экономист, бас есепші болып жауапты қызметтерді атқардыңыз. Әр жылдары осы су шаруашылығы саласындағы түрлі мекелерде кәсіби шеберлікпен түрлі лауазымда еңбек етіп, 2011 жылы "Қазсушар" РМК "Арал" СЖКБД филиалы директорының орынбасары лауазымында болдыңыз. Біліктілігіңізбен жауапты лауазымда табысты еңбек ете білдіңіз. Қазір «Қазсушар» РМК бас есепшінің орынбасары – бухгалтерлік және салық есебі бөлімінің бастығы қызметін табысты атқарып келесіз.

Өмірінің 40 жылдан астам уақытын еліміздің су шаруашылығы саласына арнаған Сіздің еңбегіңіз, ауыз толтырып айтарлықтай бағалы. Бүгінде Сіз су ресурстар саласында тәжірибесі мол, біліктілігі жоғары, беделі зор мамандарының бірісіз. Сапалы қызметіңіз бен ұтымды істеріңіз, аса қарапайым мінезіңіз бен байыптылығыңыз, азаматтық бітім - болмысыңыз да үлгі тұтарлық.

Сізге жүрер жолыңыздың ұзақ, асар асуларыңыздың биік, көрер қызықтарыңыздың мол болуын тілейміз! Ұжымыңыз Сізді білікті де білгір, тәжірибелі де озық, сыйлы да беделді маман ретінде құрмет тұтып сыйлайды.

Осы қуанышты сәтте Сізге ұзақ өмір, зор денсаулық, баянды бақыт тілейміз. Көңіліңіз ғұмыр бойы көтеріңкі болып, өмір айдынында қайғы - мұңды білмей, еркін жүзе беріңіз. Отбасыңыздан береке - бірлік, басыңыздан бақ - дәулет таймай, аңсаған армандарыңыздың асуына жете беруіңізге тілектеспіз!

"Қазсушар" мекемесінің ұжымы

Заслуженному воднику Казахстана ~ 90 лет.

19 ноября исполняется 90 лет Леониду Николаевичу Дмитриеву. С его участием и под его руководством запроектированы и построены многочисленные, порой уникальные, оросительные системы, водохранилища, водопроводы, насосные станции, которые и по сей день служат экономике Казахстана. Среди этих проектов можно выделить Бартогайское водохранилище на реке Шилик с Большим Алматинским каналом им. Кунаева, защита города Нур-Султан от затопления паводками, а также ряд крупных объектов по реке Сырдарья – Айтек, Аклак, Караузек, Коксарайский контррегулятор, плотина Северного Аральского моря. Под его руководством были запроектированы крупные групповые водопроводы, в том числе Каскеленский, Тургеньский, Арало-Сырдаринский и др. Об этом человеке можно говорить много.

Его высокий уровень профессионализма, умение мыслить снискали уважение работников водного хозяйства как нашей республики, так и зарубежья. Леонид Николаевич родился в 1931 г. в Алтайском крае. На его долю выпали сложные предвоенные и военные годы детства и юности. После школы он поступил и успешно завершил учебу в Московском институте инженеров водного хозяйства им. В.Р. Вильямса по специальности «инженер-гидротехник». В 1954 г. был направлен в институт «Казгипроводхоз». Здесь он вложил много сил и энергии в совершенствование проектно-изыскательских работ. Лично я знаком с Леонидом Николаевичем с 1978 г., когда шло строительство Егенсуйского водохранилища. В этот период я работал начальником ПМК-62 треста «Семипалатинскводстрой» а Леонид Николаевич - заместителем главного инженера проектного института «Казгипроводхоз». Но ближе узнать друг друга нам удалось в начале 2000-х годов, когда я работал заместителем, а в последующем - председателем Комитета по водным ресурсам. Леонида Николаевича всегда отличали не только высокие организаторские способности, но и профессиональные качества инженера.

В советский период времени страна помогала зарубежным государствам специалистами. Особенно много проектировщиков, строителей, водников выезжали работать за рубеж. Богатый опыт работы инженером, знание языков позволили

Леониду Николаевичу поработать более 6 лет в таких странах, как Бирма, Йемен. За трудовые успехи он был удостоен звания «Заслуженный гидротехник Казахской ССР», награжден орденом «Знак Почёта» и многими другими наградами правительства страны, Минводхоза СССР и Казахской ССР.

Леонид Николаевич - замечательный семьянин, со своей супругой Галиной Андреевной они воспитали троих детей, которые радуют их внуками и правнуками. Несмотря на свой возраст, Леонид Николаевич большой жизнелюб и оптимист. Он продолжает заниматься спортом, замечательно играет в бильярд, консультирует как молодых специалистов, так и опытных проектировщиков. Водники Казахстана желают Леониду Николаевичу в его юбилей здоровья, благополучия и как можно дольше находиться рядом с нами.

Анатолий Рябцев, доктор технических наук, профессор

НАУЧНО-ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЖУРНАЛ "QAZSU"

Журнал издается с января 2004 года

Свидетельство о постановке на учет (переучет) Министерства связи и информации РК № 13994-Ж от 25.11.2013 г.

ISSN 2310 - 9963

Журнал выпускается при содействии Комитета по водным ресурсам МЭГПР РК

Собственник и издатель: ОЮЛ "Ассоциация водного хозяйства Казахстана"

Редакционная коллегия:

Атшабаров Н.Б.

Кененбаев Т.С.

Ибраева Т.Б.

Омирзак А.

Женисов А.

Редактор:

Атшабаров Н.Б.

Дизайн макета и верстка:

Субботина В.В.

Адрес редакции:

г. Астана, ул. Пушкина 25/5,
тел./факс: 27-45-80

Отпечатано в:

ТОО "ФАРОС "Графикс"

Тираж - 800 экз.

Редакция журнала не несет ответственности за содержание рекламных материалов. Материалы, присланные в редакцию, не рецензируются и не возвращаются.

www.qazsu.kz